

OB 40-LETNICI JUNAŠKE SMRTI

Svetal lik revolucionarja Matije Udvanca

Pred 40 leti, 27. marca 1942. leta je bil pri preboju obroča pod krogli nemških policijskih enot smrtno zadet pri Crngrobu nad Škofjo Loko Matija Udvanec, komandir Selške čete Cankarjevega bataljona.

Na njegovi rojstni hiši, v ulici Danile Kumarjeve št. 1 na Ježici, je vzidano spominsko obeležje revolucionarju, ki zasluži, da mu izkažemo pozornost tudi ob njegovi 70-letnici rojstva.

Matija Udvanec je svetel lik zvestega ljudskega sina in neustrašnega borca revolucije. S svojim življenjem in delom je bil živa posebnost boja delavskega razreda, vzniklega iz delovnega ljudstva, bil je pogumen ter vzgojen v duhu idej KP.

Ves smisel svojega življenja že v fantovski dobi je povezal z bojem za zmago ljudstva nad osovraženim sistemom suženjstva in zatiranja. Posvetil se je ciljem delavskega gibanja v Sloveniji in v Jugoslaviji. Deloval je kot vzoren komunist v svojem delovnem okolju kot strojni ključavničar z dokončano dveletno tehnično šolo. Znal se je živeti v tedajne razmere delavskega gibanja, vneto je izvrševal partijske naloge pri delu ciklostilne tehnike na Ježici v hiši revolucionarja pok. Andreja Kumarja, organiziral akcije za delavske praznike, deloval je v krožku delavsko-kmečke mladine in se povezoval s študenti v marksističnem krožku, sodeloval v kulturno prosvetnem društvu ter organiziral izlete.

Poleg svojega rednega dela v službi je v prostem času raznašal partijsko literaturo na vse strani Slovenije in Hrvaško. Bil je izredno prizadeven delavec in sposoben strokovnjak v tovarni in marljiv politični delavec na terenu.

Ko se je 1936. leta začela državljanska vojna v Španiji se je Matija prostovoljno javil med španske borce – delavce, ki so se bojevali proti fašističnim Frankovim enotam. Tam je bil vključen v mednarodno brigado kot borec – topničar. Kmalu se je izkazal, da je hraber in sposoben, da vodi baterijo topništva. Po umiku mednarodnih brigad iz Španije je l. 1939 bil Matija ujet in odpeljan v koncentracijsko taborišče v Franciji. Potem je bil z drugimi španskimi borci premeščen na delo v Nemčijo. Organizirana zveza med ujetniki in KPJ je tudi Matiji omogočila, da je pobegnil v domovino l. 1941.

V njem je živela neustavljiva volja, da nadaljuje boj proti fašističnemu zavojevalcu, ki je leta 1941 teptal Jugoslavijo.

Po prihodu v okupirano Ljubljano se je takoj vključil v narodnoosvobodilno gibanje. Glavno poveljstvo slovenskih partizanskih čet je Matijo poslalo na Gorenjsko v Cankarjev bataljon, kjer je bil določen kot borec z izkušnjami za komandirja čete.

Meseca marca leta 1942. je bila njegova četa v Rovtah nad Škofjo Loko. S pomočjo izdajalca so četo obklopile nemške policijske enote. Matija se je skupaj s četo odločil, da z jurišem prebije obroč. Načrt je le delno uspel. Nekateri borci so se rešili, Matija pa je pri vlivanju poguma borcem obležal mrtev, skupaj s komisarjem bataljona Stanetom Žagarjem in še s 15 borci, ki so se junaško borili več kot 5 ur, kljub množični nemški policijski sili in sovražnikovem pozivu za predajo.

MARJAN HOČEVAR

V CENTRU ŠESTICA, ZA BEŽIGRADOM SEDMICA

Danilo Popivoda, ki je v nogometnem klubu Olimpija, v reprezentanci Jugoslavije in Eintrachtu v nemškem Braunschweigu, nosil na dresu številko sedem, je v Reboljevi ulici 3 (soseska BS-3) odprl specializirano okrepčevalnico. Imenuje se Sedmica, barva – zelena. Tam se zbirajo ljubitelji športa, zlasti še nogometa, da se pogovorijo o lestvici in zadetkih, pojejo topli sendvič ali pa popijejo Popovo specialiteto – zeleni koktajl.

Foto: IVAN ŠUČUR

SAMOPRISPEVEK II

Novi objekti, pa tudi zastoj

Objektom, zgrajenim iz samoprispevka II, se bodo letos pridružili še novi. Tako bo v juliju usposobljen prizidek vrtca pri Elmi na Črnučah, v katerem bo prostora za 60 otrok. Investicijska vrednost prizidka je po oceni v lanskem decembru znašala 21.067.805 din, zaradi podražitev pa se je ta znesek dvignil na 26 milijonov 611 tisoč din. Hkrati bodo končana tudi obnovitvena dela pri tej vzgojno varstveni enoti; stroški bodo znašali 9.255.384 din.

Se predvsem Črnučani bodo veselili zdravstvene postaje, ki jo je treba le še opremiti. Po vsej verjetnosti bo začela sprejemati bolnike že v mesecu maju. Morda kdo poroča: saj je že skrajni čas! To je sicer res, vendar pa je treba upoštevati, da se pri marsikaterem objektu včasih kaj zatakne.

Zdravstveno postajo na Črnučah bi morali začeti graditi že v januarju 1980. leta in jo dokončati v decembru istega leta. Tako je bilo rečeno v investicijskem programu. Do zakasnitve je prišlo zaradi dodatnih gradbenih in instalacijskih del. Bilo je namreč potrebno podkletenje celotnega objekta in ureditev vseh komunalnih priključkov.

Skupna površina zdravstvene

postaje znaša 1258 kvadratnih metrov, njena investicijska vrednost pa 54.645.058 din. Opravljala bo vrsto dejavnosti od splošne medicinske, splošnega in šolskega zobozdravstva do zdravstvenega varstva otrok in šolske mladine ter patronažne službe in medicine dela. Imela bo diagnostični laboratorij in lekarno.

Kar zadeva šolstvo bo iz samoprispevka II sanirana streha na osnovni šoli Maksa Pečarja na Črnučah. Izdelan je že idejni načrt in je sedaj potrebno naročiti izdelavo projekta sanacije. Streho je potrebno sanirati zaradi pregrevanja zgornjih prostorov. Poleti je namreč nevdržno vroče, pozimi pa otroci z učitelji vred zmrzujejo.

Ponekod bolj, ponekod pa manj tekoče se odvijajo tudi gradbena ali vzdrževalna dela pri vrtcih in šolah, ki ne zadevajo samoprispevka II. Konec aprila bo odprt vrtec – enota VVO Giban v Reboljevi ulici v KS Jože Štembal. V njem bo našlo varstvo 216 otrok. Vrtec bo imel tudi razvojni oddelek. Investicijski stroški bodo znašali 60.048.791 din; krije jih mestna skupnost otroškega varstva.

V zastoju pa je graditev vrtca v Vojkovi ulici, v katerem naj bi po programu dobilo prostor 60 otrok. Za ta vrtec je sprva vladalo veliko navdušenje, ki pa je splahnelo. Ko je nekdanja KS Boris Kidrič sprožila zamisel in tudi akcijo, da bi vrtec gradili iz združenih sredstev, so se za to ogrele številne organizacije združenega dela in občine; da bodo odkupile nekaj mest za otroke svojih delavcev. Na osnovi tega je občinska skupnost otroškega varstva vložila sredstva za vso potrebno dokumentacijo in vrtec so začeli graditi. Graditev je zastala pri tretji gradbeni fazi in od tu dalje ne gre nikamor več naprej. Zakaj? Skupnost otroškega varstva je pripravila ustrezni samoupravni sporazum, ki pa so ga podpisali le Kolinska, SDK in pa izvršni svet občinske skupščine, ki so odkupili 24 mest. Nezasedenih je torej še 36 mest in je zanje nepokritih investicij za 6.611.864 din.

Skupnost otroškega varstva je storila vse, kar je bilo mogoče, da bi sporazum podpisale tudi druge ozd. Toda vse zaman. Ob tem se sprašujemo: ali so morda ozdi kot

so za primero Slovenijales, Lesnina, Astra in druge večje organizacije, že kje druge poskrbele za varstvo otrok svojih delavcev? V to močno dvomimo!

Iz sredstev občinske skupščine je v teku obnova strehe na šoli Mirana Jarca, v stari šoli Maksa Pečarja so obnovili kuhinjo, ki obratuje zdaj tam, kjer so bile prej garderobe. Le-te bodo v prizidku, ki ga gradijo. Sredstva za obnovo kuhinje in za prizidek prispevajo šola sama, izobraževalna skupnost in pa občinska skupščina.

S prehodom na usmerjeno izobraževanje je pri srednji naravo-

Burno pozdravljeni prijatelji

Predstavniki Zveze rezervnih vojaških starešin na konferenci v Zagrebu

Na redni volilni konferenci ZRVS prijateljske občine Medveščak Zagreb je bil prisoten tudi naš predstavnik, podpredsednik občinske organizacije ZRVS Drago Ivanovič, kakor tudi predstavniki prijateljskih občin Paličula Beograd in Center Sarajevo.

Konferenci so prisostvovali vsi izvoljeni delegati, ki so burno pozdravili predstavnike prijateljskih občinskih organizacij ZRVS. Značilno je, da so pri njih vpeljali nekolikokrat letno delovne seminarje za vse člane predsedstva krajevnih organizacij, kar ima za letos v načrtu tudi naša organizacija. Predstavniki prijateljskih občin so predlagali, da obiski ne bi bili samo takrat, ko so konference, temveč naj bi to bilo pri konkretnih akcijah kot so izvajanje taktično orientacijskih vaj in podobno, ker je v takih primerih mogoče izmenjavati izkušnje.

Zagrebčani so svoje goste zelo lepo sprejeli in jih povabili tudi v Stubice na ogled spomenika Matiji Gubcu.

D. R.

OBVESTILO UPOKOJENCEM

Prijavite se za letovanje

Bežigradska Zveza društev upokojencev posluje zdaj v Družbenem centru na Linhartovi 13

Zveza društev upokojencev Ljubljana Bežigrad sporoča vsem društvom upokojencev in vsem upokojencem iz občine Ljubljana Bežigrad, da se je preselila iz dosedanjega prostora v Smoletovi ul. 16 v novo pisarno v Družbenem centru Bežigrad na Linhartovi ul. 13. Zveza ima svoj sedež v sobi

št. 228/II, tel. 340-461, inter-na 312.

Obveščamo vse upokojence, da bo 30. aprila pričel z obratovanjem nov počitniški dom za upokojence v Izoli. Počitniški dom je sodobno zgrajen objekt, udoben, s 350 ležišči. Ima pokrit bazen s toplo mor-

ske vodo. Letovanje je možno v dvo in tro posteljnih sobah, ki imajo tuš, WC in balkone z razgledom na morje.

Ker so nosilci nalog v zvezi s prijavitelji za letovanje občinske zveze društev upokojencev so pri Zvezi društev upokojencev Ljubljana Bežigrad uvedene uradne ure in to vsak ponedeljek, sredo in petek od 9. do 11. ure; interesi se lahko prijavijo za letovanje in vplačajo akontacijo.

Za našo občino je po razdelilnih določeno naslednje število mest:

29 v predsezono, od 1. do 31. maja; 116 v sezoni, od 1. junija do 30. septembra; 87 v posezoni, od 1. oktobra do 31. decembra.

Cena letovanja v predsezoni je 400 din, od tega prispeva Zveza društev upokojencev Slovenije 80 din, v sezoni 480 din, prispevek ZDU Slovenije 60 din.

Ker moramo prijave za predsezono (t. j. mesec maj) posredovati najkasneje do 10. aprila upravi počitniškega doma v Izoli, prosimo vse upokojence, da svojo prijavo oddajo čimprej. Vsa dodatna pojasnila v zvezi z letovanjem dobite v zgoraj navedenih uradnih urah pri Zvezi društev upokojencev Ljubljana Bežigrad.

N. Ž.

V DOMOVIIH UČENCEV

Plitev žep

Bežigradska domova za učence – Dom Centra strokovnih šol in Dom učencev Ivana Kavčiča, sta se znašla v težkem denarnem položaju, saj jima ljubljanska Skupnost za cene ni odobrila povišanja cen, z obratno, da lahko domovi za učence v Ljubljani to store le enkrat letno. Nazadnje pa so domovi povišali cene za svoje storitve septembra lani.

Koliko sploh odštejejo učenci za en oskrbn dan v domu? Za hrano, bivanje in domsko vzgojo morajo trenutno plačati le nekaj čez 100,00 dinarjev na dan. S tolikšno oskrbni-

no, ki predstavlja tri četrtine vsega zbranega denarja, ostalo dobijo od samoupravnih interesnih skupnosti, pa domovi ne morejo gospodariti.

Ta trenutek v domovih za učence za Bežigradom tudi še ne vedo, kolikim učencem bodo nudili streho nad glavo v prihodnjem šolskem letu. V prijavnem roku se je zanj prijavilo le nekaj učencev. Nič več ni tudi prijav učencev za šolanje na srednji gradbeni šoli Ivana Kavčiča, ki ponavadi živijo v istoimenskem domu. Zato bodo podatki o zasedenosti domov dokončno znani šele

septembra, ob zadnjem roku vpisa. Zaenkrat je znano le to, da v tem nezavidljivem položaju domova ne moreta predvideti nadaljnega razvoja, niti izdelati rebalansa srednjeročnega načrta.

Poleg denarnih, pestijo domova še težave s kadri. Tehnični delavci zaradi nizkih osebnih dohodkov odhajajo, vzgojiteljev pa je preveč. Vse skupaj pa občutijo na svoji koži najbolj učenci sami, saj se je zaradi pomanjkanja denarja poslabšala celo kakovost hrane. Merila in cena prehrane bi se zato morala v vseh ljubljanskih domovih poenotiti.

V prihodnje pa bi veljalo zbrana sredstva, ki so namenjena domovom za učence, porabiti za obnovo, če obstoječih domov, namesto, da gradimo nove.

V. P.

Rodite lahko le v Kliničnem centru

Po novem, od 27. marca dalje, lahko ljubljankinje in okoličanke rodijo le v zgradbi Kliničnega centra. Porodno sobo stare porodnišnice bodo namreč obnovili. Renovacija bo trajala, če bo šlo po načrtih, le tri mesece. Ker pa imajo v Kliničnem centru v porodnem oddelku le omejeno število postelj, bodo nekatere ženske po porodu z otroki po podzemnem hodniku prepeljali v staro porodnišnico.

Pa še to. Ker bo tri mesece gneča v porodnišnici veliko večja, saj v Ljubljani vsak dan prideva na svet približno 23 otrok, moški v času renovacije ne bodo mogli prisostvovati porodu; potem pa spet.

N. Ž.